

საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტის დაფინანსებაზე მყოფი ორგანიზაციების 2014 წლის კონსოლიდირებული (ნაერთი) ფინანსური ანგარიშგება

შესავალი

საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს სახაზინო სამსახურის მიერ 2014 წლის კონსოლიდირებული (ნაერთი) ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტის დაფინანსებაზე მყოფი მხარჯავი დაწესებულებების მიერ წარმოდგენილი ნაერთი წლიური ფინანსური ანგარიშგებების მიხედვით.

დარიცხვის მეთოდის შესაბამისი საჯარო სექტორის ბუღალტრული აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტების (IPSAS) სრულ დანერგვამდე, სახელმწიფო ბიუჯეტის დაფინანსებაზე მყოფი ორგანიზაციები ფინანსურ ანგარიშგებას ამზადებენ მოდიფიცირებული საკასო მეთოდის შესაბამისად, რაც ითვალისწინებს ბუღალტრული აღრიცხვის დარიცხვის მეთოდთან ერთად, გამონაკლის შემთხვევებში საკასო მეთოდის გამოყენებასაც.

მოდიფიცირებული საკასო მეთოდით კონსოლიდირებული (ნაერთი) ფინანსური ანგარიშგების შედგენის დროს გამოყენებულ იქნა შემდეგი ნორმატიული აქტები:

- საქართველოს ფინანსთა მინისტრის 2013 წლის 8 აპრილის N97 ბრძანებით დამტკიცებული „სახელმწიფო ბიუჯეტის დაფინანსებაზე მყოფი ორგანიზაციების მიერ მოდიფიცირებული საკასო მეთოდით ფინანსური ანგარიშგების შედგენის წესი“
- საქართველოს ფინანსთა მინისტრის 2007 წლის 28 დეკემბრის №1321 ბრძანებით დამტკიცებული „ბიუჯეტების დაფინანსებაზე მყოფი ორგანიზაციების ბუღალტრული აღრიცხვის შესახებ“ ინსტრუქცია;
- საქართველოს ფინანსთა მინისტრის 2008 წლის 16 აპრილის N364 ბრძანებით დამტკიცებული „ბიუჯეტების დაფინანსებაზე მყოფი ორგანიზაციების ბუღალტრული ანგარიშგების ფორმები“;
- საქართველოს ფინანსთა მინისტრის 2002 წლის 31 დეკემბრის №439 ბრძანებით დამტკიცებული ბიუჯეტების დაფინანსებაზე მყოფი ორგანიზაციების ძირითადი აქტივების ფიზიკური ცვეთის ნორმებისა და მათი ბუღალტრულ აღრიცხვაში ასახვის შესახებ“ ინსტრუქცია;
- საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს 2007 წლის 28 დეკემბრის #1318 ბრძანებით დამტკიცებული „სახელმწიფო ხაზინის მომსახურებაზე მყოფი ორგანიზაციების მიერ გადახდების განხორციელების წესის შესახებ“ ინსტრუქცია
- საქართველოს ფინანსთა მინისტრის 2010 წლის 23 ივლისის №605 ბრძანებით

დამტკიცებული „საბიუჯეტო ორგანიზაციებში ქონების, მოთხოვნებისა და ვალდებულებების ინვენტარიზაციის ჩატარების წესი შესახებ“ ინსტრუქცია.

ზოგადი განმარტება

საქართველოს სახელმწიფო ბიუჯეტის დაფინანსებაზე მყოფი ორგანიზაციების 2014 წლის კონსოლიდირებული (ნაერთი) ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია საქართველოს ფინანსთა მინისტრის 2013 წლის 8 აპრილის N97 ბრძანებით დამტკიცებული „სახელმწიფო ბიუჯეტის დაფინანსებაზე მყოფი ორგანიზაციების მიერ მოდიფიცირებული საკასო მეთოდით ფინანსური ანგარიშგების შედგენის წესით“ განსაზღვრული ანგარიშგების ფორმებით.

კონსოლიდაციის საფუძვლები

კონსოლიდაციას ექვემდებარება სახელმწიფო ბიუჯეტის დაფინანსებაზე მყოფი მხარჯავი დაწესებულებების ნაერთი ფინანსური ანგარიშგებები.

სახელმწიფო ბიუჯეტის დაფინანსებაზე მყოფი მხარჯავი დაწესებულების მიერ მომზადებული ნაერთი ფინანსური ანგარიშგებები მოიცავს სახელმწიფო ერთეულების და საქონლისა და მომსახურების უსასყიდლოდ ან/და ეკონომიკურად უმნიშვნელო ფასებით მიწოდების განმახორციელებელი, მხარჯავი დაწესებულებების მიერ კონტროლირებული, ერთეულების ინდივიდუალურ ფინანსურ ანგარიშგებებს. ინდივიდუალური ფინანსური ანგარიშგებები მომზადებულია 2014 წლის წლიური ბუღალტრული ანგარიშგებების საფუძველზე, ხოლო ბუღალტრული ანგარიშგებები მომზადებულია ბუღალტრული აღრიცხვის პირველადი დოკუმენტების ჩანაწერების მიხედვით.

2014 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, კონსოლიდირებული (ნაერთი) ფინანსური ანგარიშგება მოიცავს შემდეგი მხარჯავი დაწესებულებების ფინანსურ ანგარიშგებებს:

1. საქართველოს პარლამენტი
2. საქართველოს პრეზიდენტის ადმინისტრაცია
3. საქართველოს ეროვნული უშიშროების საბჭოს აპარატი
4. საქართველოს მთავრობის კანცელარია
5. საქართველოს სახელმწიფო აუდიტის სამსახური
6. საქართველოს ცენტრალური საარჩევნო კომისია
7. საქართველოს საკონსტიტუციო სასამართლო

8. საქართველოს უზენაესი სასამართლო
9. საერთო სასამართლოები
10. საქართველოს იუსტიციის უმაღლესი საბჭო
11. სახელმწიფო რწმუნებულის - გუბერნატორის ადმინისტრაცია აბაშის, ზუგდიდის, მარტვილის, მესტიის, სენაკის, ჩხოროწყუს, წალენჯიხის, ხობის მუნიციპალიტეტებსა და თვითმმართველ ქალაქ ფოთში
12. სახელმწიფო რწმუნებულის - გუბერნატორის ადმინისტრაცია ლანჩხუთის, ოზურგეთისა და ჩოხატაურის მუნიციპალიტეტებში
13. სახელმწიფო რწმუნებულის - გუბერნატორის ადმინისტრაცია ბაღდათის, ვანის, ზესტაფონის, თერჯოლის, სამტრედიის, საჩხერის, ტყიბულის, წყალტუბოს, ჭიათურის, ხარაგაულის, ხონის მუნიციპალიტეტებსა და თვითმმართველ ქალაქ ქუთაისში
14. სახელმწიფო რწმუნებულის - გუბერნატორის ადმინისტრაცია ახმეტის, გურჯაანის, დედოფლისწყაროს, თელავის, ლაგოდეხის, საგარეჯოს, სიღნაღისა და ყვარლის მუნიციპალიტეტებში
15. სახელმწიფო რწმუნებულის - გუბერნატორის ადმინისტრაცია დუშეთის, თიანეთის, მცხეთისა და ყაზბეგის მუნიციპალიტეტებში
16. სახელმწიფო რწმუნებულის - გუბერნატორის ადმინისტრაცია ამბროლაურის, ლენტეხის, ონისა და ცაგერის მუნიციპალიტეტებში
17. სახელმწიფო რწმუნებულის - გუბერნატორის ადმინისტრაცია ადიგენის, ასპინძის, ახალციხის, ახალქალაქის, ბორჯომისა და ნინოწმინდის მუნიციპალიტეტებში
18. სახელმწიფო რწმუნებულის - გუბერნატორის ადმინისტრაცია ბოლნისის, გარდაბნის, დმანისის, თეთრიწყაროს, მარნეულის, წალკის მუნიციპალიტეტებსა და თვითმმართველ ქალაქ რუსთავში
19. სახელმწიფო რწმუნებულის - გუბერნატორის ადმინისტრაცია გორის, კასპის, ქარელისა და ხაშურის მუნიციპალიტეტებში
20. ევროპულ და ევროატლანტიკურ სტრუქტურებში ინტეგრაციის საკითხებში საქართველოს სახელმწიფო მინისტრის აპარატი
21. დიასპორის საკითხებში საქართველოს სახელმწიფო მინისტრის აპარატი
22. შერიგებისა და სამოქალაქო თანასწორობის საკითხებში საქართველოს სახელმწიფო მინისტრის აპარატი
23. საქართველოს ფინანსთა სამინისტრო
24. საქართველოს ეკონომიკისა და მდგრადი განვითარების სამინისტრო
25. საქართველოს რეგიონული განვითარებისა და ინფრასტრუქტურის სამინისტრო
26. საქართველოს იუსტიციის სამინისტრო

27. საქართველოს სასჯელაღსრულების, პრობაციისა და იურიდიული დახმარების საკითხთა სამინისტრო
28. საქართველოს საგარეო საქმეთა სამინისტრო
29. საქართველოს თავდაცვის სამინისტრო
30. საქართველოს შინაგან საქმეთა სამინისტრო
31. საქართველოს დაზვერვის სამსახური
32. საქართველოს განათლებისა და მეცნიერების სამინისტრო
33. საქართველოს კულტურისა და ძეგლთა დაცვის სამინისტრო
34. საქართველოს ოკუპირებული ტერიტორიებიდან იძულებით გადაადგილებულ პირთა, განსახლებისა და ლტოლვილთა სამინისტრო
35. საქართველოს შრომის, ჯანმრთელობისა და სოციალური დაცვის სამინისტრო
36. საქართველოს ენერგეტიკისა და ბუნებრივი რესურსების სამინისტრო
37. საქართველოს სოფლის მეურნეობის სამინისტრო
38. საქართველოს გარემოს დაცვის სამინისტრო
39. საქართველოს სპორტისა და ახალგაზრდობის საქმეთა სამინისტრო
40. საქართველოს სახელმწიფო დაცვის სპეციალური სამსახური
41. საქართველოს სახალხო დამცველის აპარატი
42. სსიპ _ საზოგადოებრივი მაუწყებელი
43. სსიპ _ სახელმწიფო შესყიდვების სააგენტო
44. სამხრეთ ოსეთის ადმინისტრაცია
45. საქართველოს საპატრიარქო ¹
46. სსიპ _ ლევან სამხარაულის სახელობის სასამართლო ექსპერტიზის ეროვნული ბიურო
47. სსიპ _ საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სამსახური _ საქსტატი
48. სსიპ საქართველოს დაზღვევის სახელმწიფო ზედამხედველობის სამსახური
49. სსიპ _ საქართველოს ეროვნული საინვესტიციო სააგენტო
50. სსიპ _ საჯარო სამსახურის ბიურო
51. პერსონალურ მონაცემთა დაცვის ინსპექტორის აპარატი
52. სავაჭრო-სამრეწველო პალატა

გარდა ამისა, ფინანსური ანგარიშგების მონაცემების სრულყოფის მიზნით, დამატებულია სახელმწიფო ბიუჯეტის საერთო სახელმწიფოებრივი მნიშვნელობის გადასახდელების (კოდი 53 00) გაწეული დანახარჯები, ასევე, ფინანსთა სამინისტროს და სახაზინო სამსახურის რეესტრების

¹ არ არის ასახული კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში

მონაცემები ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების შესახებ (რაც არ არის მხარჯავი დაწესებულებების ფინანსურ ანგარიშგებებში ასახული).

ფინანსური ანგარიშგება და ანგარიშგების კომპონენტები

ფინანსური ანგარიშგება ასახულია ინფორმაცია მხარჯავი დაწესებულებების ფინანსურ მდგომარეობაზე, მათი საქმიანობის ფინანსურ შედეგებზე, კაპიტალის ცვლილებაზე და ფულადი სახსრების ნაკადებზე საანგარიშო პერიოდში.

ფინანსური ანგარიშგების სრული პაკეტი მოიცავს:

- ა) ფინანსური მდგომარეობის შესახებ ანგარიშს (ბალანსს) - ფორმა #1;
- ბ) ფინანსური შედეგების შესახებ ანგარიშს - ფორმა #2;
- გ) ფულადი სახსრების მოძრაობის შესახებ ანგარიშს - ფორმა#3;
- დ) კაპიტალში ცვლილებების შესახებ ანგარიშს - ფორმა#4;
- ე) ბიუჯეტის და ფაქტიური თანხების შედარების ანგარიშს - ფორმა#5;
- ვ) ახსნა-განმარტებით შენიშვნებს.

ანგარიშგების თარიღი

კონსოლიდირებული (ნაერთი) ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია ფინანსური ანგარიშგების თარიღიდან 3 თვის განმავლობაში (საანგარიშო წლის დასრულებიდან მომდევნო წლის 1 აპრილამდე).

საანგარიშგებო პერიოდი

კონსოლიდირებული (ნაერთი) ანგარიშგების საანგარიშო პერიოდია კალენდარული წელი, 2014 წლის 1 იანვრიდან 31 დეკემბრამდე.

საანგარიშგებო ვალუტა

კონსოლიდირებული (ნაერთი) ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია ეროვნულ ვალუტაში - ლარში, რომელიც წარმოადგენს საანგარიშგებო ვალუტას. დამრგვალება განხორციელებულია ათასებამდე.

უცხოურ ვალუტაში განხორციელებული ოპერაციები

ოპერაციები შეფასების ვალუტისგან განსხვავებულ ვალუტაში განიხილება, როგორც უცხოურ ვალუტაში განხორციელებული ოპერაციები, ოპერაციის მოხდენის დღეს მოქმედი ოფიციალური გაცვლითი კურსით. ანგარიშგების თარიღისათვის უცხოურ ვალუტაში ასახული აქტივების და ვალდებულებების ფულადი მუხლები გადაიანგარიშება ამ თარიღისათვის არსებული ოფიციალური გაცვლითი კურსის შესაბამისად. წლის ბოლოს კონვერტაციის დროს წარმოშობილი კურსთაშორის სხვაობები აისახება შესაბამისად, კაპიტალის (წმინდა ღირებულების ან მოგება/ზარალის) ანგარიშებზე.

რესურსების განაწილება და გამოყენება

ორგანიზაციების დაფინანსების წყაროებია: სახელმწიფო ბიუჯეტი (მათ შორის: სახელმწიფო ბიუჯეტში ასახული მესამე პირის გადახდები) და ეკონომიკური საქმიანობით მიღებული (არასაბიუჯეტო) შემოსავლები. მხარჯავი დაწესებულებების მიერ ხარჯები გაწეულ იქნა სამართლებრივი და სახელშეკრულებო მოთხოვნების შესაბამისად, ასევე, მოქმედი კანონმდებლობით დაწესებული შეზღუდვების გათვალისწინებით - როგორც ბიუჯეტით გათვალისწინებული ასიგნებების და გეგმის, ასევე, ვალდებულებების მოცულობის ფარგლებში.

ფინანსური ანგარიშგება მოიცავს ინფორმაციას სახელმწიფო ბიუჯეტის შესრულების შესახებ, რომელიც მზადდება მოქმედი კანონმდებლობის გათვალისწინებით, საკასო მეთოდის შესაბამისად (ფინანსური ანგარიშგებისგან დამოუკიდებლად).

გადასახადების გაანგარიშება და გადახდა

საგადასახადო მიზნებისათვის, ერთეულების მიერ გადასახადების გაანგარიშება და გადახდა განხორციელდა საქართველოს საგადასახადო კანონმდებლობის მიხედვით, ხოლო ფინანსურ ანგარიშგებაში აისახა სახელმწიფო სექტორში მოქმედი აღრიცხვის და ანგარიშგების ნორმებით და პრინციპებით, რომელიც ძირეულად განსხვავდება საგადასახადო კანონმდებლობის მოთხოვნებისგან.

კონსოლიდირებული (ნაერთი) ფინანსური ანგარიშგების შედგენის და წარდგენის საფუძვლები

ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია იმ ფაქტის გათვალისწინებით, რომ ორგანიზაციები წარმოადგენენ ფუნქციონირებად ერთეულებს და ახლო მომავალში არ იგეგმება მათი რეორგანიზაცია ან ლიკვიდაცია.

ფინანსურ ანგარიშგებაში სამართლიანად არის წარდგენილი ინფორმაცია ორგანიზაციების ფინანსური მდგომარეობის, საქმიანობის ფინანსური შედეგების და ფულადი სახსრების ნაკადების შესახებ და არ ეწინააღმდეგება ბუღალტრული აღრიცხვის და ფინანსური ანგარიშგების ინსტრუქციის მოთხოვნებს.

ფინანსურ ანგარიშგებაში ყველა ეკონომიკური მოვლენა შეფასების და აღიარების კრიტერიუმების გათვალისწინებით არის წარმოდგენილი.

მოდულიზებული საკასო მეთოდით ანგარიშგების მომზადების დროს, გამოყენებულია ბუღალტრული აღრიცხვის და ფინანსური ანგარიშგების ინსტრუქციით განსაზღვრული სააღრიცხვო პოლიტიკა და ანგარიშთა გეგმა.

კონსოლიდირებული (წაერთი) ფინანსური ანგარიშგების შედგენის თარიღისთვის და შემდგომ პერიოდში მომხდარი მოვლენები

კონსოლიდირებული (წაერთი) ფინანსური ანგარიშგების შედგენის თარიღისთვის და შემდგომ პერიოდში მომხდარი მოვლენები, რომლებიც დამატებით ინფორმაციას იძლევიან ორგანიზაციების ფინანსური მდგომარეობის შესახებ, ასახულია ორგანიზაციების მიერ წარმოდგენილ ფინანსური ანგარიშგებების ახსნა-განმარტებით შენიშვნებში.

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები დამატებით მოიცავს ისეთ ინფორმაციებს, რომლებიც არაფინანსური ხასიათისაა და არ არის ბიუჯეტის შესრულების ანგარიშის შემადგენელი ნაწილი, თუმცა, საჭიროა ფინანსურ ანგარიშგებაში მოცემული ფინანსური ხასიათის ინფორმაციის ასახსნელად.

კონსოლიდირებული ანგარიშგების შეზღუდვა

მოთხოვნები და ვალდებულებები, რომლებიც წარმოშობილია მხარჯავსა (მაკონტროლებელსა) და კონტროლირებულ ერთეულებს შორის შიდა ოპერაციებით, ფინანსური ანგარიშგებიდან ძირითადად, ელიმინირებულია, ხოლო კონსოლიდირებული (წაერთი) ანგარიშგების შედგენის დროს ნაშთების და ოპერაციების ელიმინირება დამატებით არ განხორციელებულა სახელმწიფო ბიუჯეტის დაფინანსებაზე მყოფ მხარჯავ დაწესებულებებს შორის საანგარიშო პერიოდში შიდა ოპერაციების განხორციელებასთან დაკავშირებით ინფორმაციის არარსებობის გამო.

სააღრიცხვო პოლიტიკა

და განმარტებითი შენიშვნები

აქტივები და ვალდებულებები ფინანსურ ანგარიშგებაში წარმოდგენილია გრძელვადიან და მოკლევადიან მუხლებად და სტრუქტურა შედგენილია ლიკვიდობის კლების მიხედვით.

აქტივები ძირითადად შეფასებულია პირვანდელი ღირებულებით. ამასთან, ზოგჯერ რეალური (გადაფასებული) ღირებულებით შეფასების მეთოდიც გამოიყენება (რაც დასტურდება ფინანსურ ანგარიშგებაში ასახული ინფორმაციით - ფლობით მიღებული მოგება/ზარალით).

საქართველოს საჯარო სექტორში არსებული აღრიცხვის სპეციფიკის გათვალისწინებით, აქტივების სალიკვიდაციო ღირებულების განსაზღვრა არ ხდება: სახელმწიფო ერთეულებს აქტივები მთავრობისგან გადაეცემა როგორც დროებით სარგებლობაში, მათი ფუნქციონირების პერიოდში. ასეთი სახით გადაცემული და ასევე, ფუნქციონირების პერიოდში სახელმწიფო სახსრებით შექმნილი უძრავი ქონების რეალიზაციის შემთხვევაში, მიღებულ შემოსულობებზე „საქართველოს საბიუჯეტო კოდექსის“ მოთხოვნით, ერთეულს წარმოეშობა ბიუჯეტის წინაშე ვალდებულება, ხოლო მოძრავი ქონება სარეალიზაციოდ, მოქმედი კანონმდებლობით, ვალდებულია გადასცეს ფინანსთა სამინისტროს სსიპ-მომსახურების სააგენტოს და ამ შემთხვევაში, რეალიზაციით მიღებული შემოსულობის და ბიუჯეტის წინაშე ვალდებულების აღიარება სახელმწიფო ერთეულების მიერ არ ხდება

აქტივები

ფულადი სახსრები და მათი ექვივალენტები

ფულადი სახსრები მოიცავს როგორც ხაზინის ერთიან ანგარიშზე არსებულ ფულს (ხაზინის მონაცემების შესაბამისად), ასევე, ფულად სახსრებს საბანკო ანგარიშებზე და ნაღდ ფულს სალაროში (ორგანიზაციების ფინანსური ანგარიშგების შესაბამისად).

ფულადი სახსრები ასახულია ნომინალით. უცხოურ ვალუტაში არსებული ფულადი სახსრები ეროვნულ ვალუტაში გადაანგარიშებულია ანგარიშგების თარიღისთვის არსებული ოფიციალური გაცვლითი კურსით. უცხოურ ვალუტაში ოპერაციები აღრიცხულია ოპერაციის დღეს არსებული კურსით, ხოლო კურსთა შორის სხვაობა ასახულია: საბიუჯეტო სახსრებით წარმოშობის შემთხვევაში „წმინდა ღირებულების“ ანგარიშში, ხოლო ეკონომიკური საქმიანობით მიღებული საკუთარი

შემოსავლების შემთხვევაში - მოგება-ზარალის ანგარიშში. ფულად სახსრებში ასახულია ხაზინის ერთიან ანგარიშზე რიცხული დეპოზიტები, რომლებიც აღირიცხება როგორც ფინანსური აქტივები, ამავდროულად ვალდებულებები (არ აღიარდება შემოსავლებად). ხაზინის ერთიან ანგარიშზე რიცხულ დეპოზიტებს საპროცენტო სარგებელი არ ერიცხება და მისი გამოყენება საბიუჯეტო ორგანიზაციის მიზნებისთვის დაუშვებელია.

ფინანსური აქტივები და მოთხოვნები

ფინანსური აქტივები და მოთხოვნები შეფასებულია ნომინალური ღირებულებით. ფინანსურ აქტივებზე და მოთხოვნებზე დარიცხული ჯარიმები და სანქციები ასახულია შემოსავლებში და აქტივების ცალკე ანგარიშზე. ფინანსური აქტივები და მოთხოვნები უმეტესწილად წარმოქმნილია წინასწარი გადახდებით ბიუჯეტიდან და „ფინანსური აქტივების და ვალდებულებების და მათზე ოპერაციების“ საბიუჯეტო კლასიფიკაციით განხორციელებული გადახდებით. მცირე ნაწილია ეკონომიკური საქმიანობის შედეგად მომსახურების და აქტივების მიწოდებით, ასევე სხვა მიწოდებებით წარმოქმნილი ფინანსური აქტივები, მოთხოვნები და სხვა დებიტორული დავალიანებები. ფინანსური აქტივები და მოთხოვნები წარმოდგენილია მოკლევადიანი და გრძელვადიანი ფინანსური აქტივების და მოთხოვნების სახით. ფინანსური აქტივის მიღების ან გასვლის ღირებულებას წარმოადგენს მისი გაცვლის ღირებულება.

მოთხოვნებს და დებიტორულ დავალიანებებს ხაზინის მონაცემთა ბაზის მიხედვით გააჩნია შემდეგი სტრუქტურა: დებიტორების აღრიცხვის ჟურნალში აღირიცხება ანალიზური აღრიცხვის მიზნებისათვის დებიტორი ორგანიზაციების დასახელებები, დებიტორული დავალიანების წარმოშობის წლები და კლასიფიცირებულია საბიუჯეტო კლასიფიკაციის შესაბამისად. ფინანსური ანგარიშგების ინფორმაცია საბიუჯეტო სახსრებით წარმოშობილ დებიტორულ დავალიანებებზე შედარებულია ხაზინის ელექტრონულ ბაზაში განთავსებულ წინასწარი (საავანსო) გადახდების მონაცემებთან.

ფინანსური აქტივები ძირითადად წარმოდგენილია სესხების და აქციების და სხვა კაპიტალის სახით. ორგანიზაციების ფინანსური აქტივების კონსოლიდირებული მონაცემები კორექტირებულ იქნა ფინანსთა სამინისტროს და სახაზინო სამსახურის საშინაო და საგარეო საკრედიტო რესურსების ხარჯზე გაცემული საშინაო სესხების მონაცემების გათვალისწინების შედეგად. ქვემოთ მოცემულია აღნიშნული მონაცემები ცხრილის სახით:

ფინანსური აქტივი	გრძელვადიანი		ზრდა/კლება
	2014 წ. 31 დეკემბერი	2013 წ. 31 დეკემბერი	
საშინაო	1423472,0	1361063,7	62408,3
სესხები	1423472,0	1361063,7	62408,3
<i>მ.შ. სახელმწიფო ბიუჯეტიდან გაცემული სესხები</i>	1423472,0	1361063,7	62408,3
<i>საგარეო საკრედიტო რესურსების ხარჯზე</i>	1226507.5	1157071.8	69435.7
<i>საშინაო საკრედიტო რესურსების ხარჯზე</i>	196964.5	203991.9	(7027,4)
<i>მ.შ ლარი</i>	133250.8	144630,5	(11379,7)
<i>მ.შ დოლარი (ექვივალენტი ლარში)</i>	59361.5	63713.6	(4352,1)

შენიშვნა: ვალუტის კურსის ცვლილება აშშ დოლარში გაცემულ სესხებზე იძლევა 4 352 191.58 ლარის განსხვავებას და ზრდის ფინანსურ აქტივს დოლარში გაცემულ სესხებზე	ეროვნული ბანკის მიერ დადგენილი აშშ დოლარის კურსი ლართან მიმართებაში 31.12.2013წ	1.7363
	ეროვნული ბანკის მიერ დადგენილი აშშ დოლარის კურსი ლართან მიმართებაში 31.12.2014წ	1.8636

ძირითადი აქტივები

ძირითადი აქტივები ფინანსური მდგომარეობის შესახებ ანგარიშგებაში ასახულია საწყისი (ისტორიული) ღირებულებით, რომელიც შემცირებულია ცვეთის თანხით. საწყისი ღირებულება მოიცავს ძირითადი აქტივების შესყიდვის ფასს, ასევე ყველა იმ დანახარჯს, რაც დაკავშირებულია შეძენასთან, საკუთრების უფლების მოპოვებასთან და ექსპლუატაციაში შესვლასთან.

ძირითად აქტივებს ცვეთა ერიცხებათ - საბიუჯეტო დაფინანსების შემთხვევაში - საქართველოს ფინანსთა მინისტრის 2002 წლის 31 დეკემბრის ბრძანებით N439 „ბიუჯეტის დაფინანსებაზე მყოფი ორგანიზაციების ძირითადი აქტივების ფიზიკური ცვეთის ნორმებისა და მათი ბუღალტრული აღრიცხვის ასახვის შესახებ“ დამტკიცებული ინსტრუქციის შესაბამისად. საქართველოს ფინანსთა მინისტრის ბრძანებით დამტკიცებული წლიური ცვეთის ნორმები ძირითადი აქტივების თითოეული კატეგორიისთვის მერყეობს 0.75%-დან 50%-მდე. ძირითადი აქტივების დაჯგუფება ხდება საქართველოს საბიუჯეტო კლასიფიკაციის შესაბამისად და ცვეთის დარიცხვის მიზნით ძირითადი

აქტივების სააღრიცხვო ჯგუფები არ იქმნება. კანონმდებლობით ძირითადი აქტივებიდან ცვეთა არ ერიცხება - საბიბლიოთეკო ფონდებს, კულტივირებულ აქტივებს, გრძელვადიან მცირეფასიან აქტივებს. ცვეთის თანხის აკუმულირება არ ხდება და დარიცხული ცვეთა ტარდება ხარჯებში, როგორც ძირითადი კაპიტალის მოხმარება ხარჯების ეკონომიკური კლასიფიკაციის შესაბამისად.

ძირითადი აქტივების მოვლა-შენახვასა და რემონტის დანახარჯები, რომლითაც არ იზრდება ძირითადი აქტივების ღირებულება, განხილულია ხარჯებად, ხოლო არსებული აქტივების არსებითი გაუმჯობესება – განახლება, რეკონსტრუქცია ან გაფართოება, რაც მნიშვნელოვნად ზრდის საწარმოო სიმძლავრეს, ხარისხს ან ახანგრძლივებს არსებული ძირითადი აქტივების სასარგებლო მომსახურების ვადას, განიხილება როგორც ძირითადი აქტივების მიღება.

მატერიალური მარაგები

მატერიალური მარაგები ფინანსური მდგომარეობის შესახებ ანგარიშში წარმოდგენილია შეძენის ღირებულებით და დამზადების თვითღირებულებით. მატერიალურ მარაგებში ასახულია საქართველოს საბიუჯეტო კლასიფიკაციით განსაზღვრული სტრატეგიული მარაგები, ნედლეული და მასალები, დაუმთავრებელი წარმოება, მზა პროდუქცია, გასაყიდად შეძენილი საქონელი და ასევე მცირეფასიანი აქტივები, რომლებიც არ აკმაყოფილებენ საქართველოს კანონმდებლობით განსაზღვრულ ძირითადი აქტივების აღიარების კრიტერიუმს: ღირებულება ნაკლებია 500 ლარზე და ერთ წელზე მეტი გამოყენების ვადით.

ვალდებულებები

ვალდებულებები, რომლებიც ფინანსური მდგომარეობის შესახებ ანგარიშგებაში წარმოდგენილია როგორც ფინანსური ვალდებულებები, ძირითადად, შეესაბამება საბიუჯეტო კლასიფიკაციას და GFS-2001 მეთოდოლოგიას, თუმცა, ამავე დროს, საჯარო სექტორის ბუღალტრული აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტების (IPSAS)) შესაბამისად, დაყოფილია მოკლევადიან და გრძელვადიან ფინანსურ ვალდებულებებად. ვადაგადაცილებულ დავალიანებებზე (კრედიტორული დავალიანებები, რომელიც არ არის დაფარული ანგარიშგების თარიღისთვის) ინფორმაცია მითითებულია ერთეულების განმარტებით შენიშვნებში.

ფინანსური ვალდებულებები

ფინანსური ვალდებულებები წარმოდგენილია მოკლევადიანი და გრძელვადიანი სესხების (მათ შორის, ფინანსური ლიზინგის) და ფასიანი ქაღალდების სახით. უცხოურ ვალუტაში დენომინირებული ფინანსური ვალდებულებები ანგარიშგების თარიღისათვის გადაყვანილია საქმიანობის ვალუტაში ამ თარიღის კურსით. აღნიშნული მონაცემები კორექტირებულ იქნა ფინანსთა სამინისტროს ვალდებულებების მონაცემების გათვალისწინებით. ქვემოთ მოცემულია აღნიშნული ინფორმაცია:

ფინანსური ვალდებულება	მოკლევადიანი		ზრდა/კლება
	2014 წ. 31 დეკემბერი	2013 წ. 31 დეკემბერი	
საშინაო	372093.8	133408.9	238684,9
ფასიანი ქაღალდები, გარდა აქციებისა	372093.8	133408.9	238684,9

ფინანსური ვალდებულება	გრძელვადიანი		ზრდა/კლება
	2014 წ. 31 დეკემბერი	2013 წ. 31 დეკემბერი	
საშინაო	1503494.9	1204364.2	299130.7
ფასიანი ქაღალდები, გარდა აქციებისა	1503494.9	1204364.2	299130.7

ფინანსური ვალდებულება	გრძელვადიანი		ზრდა/კლება
	2014 წ. 31 დეკემბერი	2013 წ. 31 დეკემბერი	
<i>საგარეო</i>			
სესხები	6894943.2	6427827.9	467115,3
მ.შ ეროვნული ბანკის მიერ აღებული სავალუტო ფონდის სესხები ²	79380.1	200843.5	(121463,4)
მ.შ გარანტირებული სესხები	4732	5270.9	(538,9)
ფასიანი ქაღალდები, გარდა აქციებისა	931800.0	868150.0	63650.0

შენიშვნა: ლარში ვალდებულებების ნაშთების დათვლისას გამოყენებულია აღნიშნული თარიღისათვის ეროვნული ბანკის მიერ დადგენილი ოფიციალური გაცვლითი კურსები. შესაბამისად ცვლილება (ზრდა/კლება) საანგარიშო პერიოდში მნიშვნელოვნად დამოკიდებულია სავალუტო კურსების ცვლილებაზე.

სხვა ფინანსური ვალდებულებები

სხვა ფინანსური ვალდებულებები წარმოადგენს მიმდინარე ვალდებულებებს, რომლებიც ძირითადად წარმოშობილია საბიუჯეტო სახსრებით განხორციელებული ოპერაციებიდან. მათ

² კონსოლიდირებული ანგარიშგების მომზადებისას გამოიყენებულია ეროვნული ბანკის მიერ აღებული სავალუტო ფონდის სესხები

შორის საანგარიშო პერიოდში წარმოშობილი ვალდებულებები წარმოადგენენ უმნიშვნელო ნაწილს მთლიან დავალიანებაში. ძირითადი ნაწილი დავალიანების არის წინა წლებში განხორციელებული ოპერაციების შედეგად წარმოქმნილი.

ბიუჯეტის წინა ვალდებულებებში დიდია დარიცხვის ოპერაციებით წარმოქმნილი ვალდებულებების წილი, რომელთა მიხედვით საკასო ოპერაციები არ განხორციელებულა და საგადასახადო ვალდებულება არ წარმოშობილა.

ანალიზური აღრიცხვის მიზნებისათვის, გამოყენებულია სახაზინო სამსახურის ინფორმაცია თითოეული ორგანიზაციის კრედიტორული დავალიანების შესახებ თანხების მიმღების, წარმოშობის წლების და საბიუჯეტო კლასიფიკაციის შესაბამისად ხარჯების კატეგორიების მიხედვით.

კაპიტალი

წმინდა ღირებულება

წმინდა ღირებულება წარმოადგენს დამაბალანსებელ მუხლს, რომელიც გაანგარიშებულია საბიუჯეტო სახსრებით განხორციელებულ ხარჯებსა და შემოსავლებს (მ.შ. ბიუჯეტიდან მიღებულ დაფინანსებას) შორის სხვაობა, კორექტირებულია ერთი დონის სახელმწიფო ერთეულებს შორის აქტივების უსასყიდლოდ გადაცემის და მიღების შედეგად აქტივების ზრდის/კლების მაჩვენებლით, საკასო შემოსავლების მიღებით ბიუჯეტის წინაშე ვალდებულებით და აქტივების და ვალდებულებების ოპერაციების გარეშე წმინდა ცვლილებით (მოგება/ზარალი ფლობიდან და აქტივების/ვალდებულებების სხვა მოცულობითი ცვლილება GFS-2001 მიხედვით).

გაუნაწილებელი მოგება

გაუნაწილებელი მოგების თანხების გაანგარიშებაში მონაწილეობს ეკონომიკური საქმიანობის უფლების მქონე სსიპ-ების მიერ ეკონომიკური საქმიანობის შედეგად გასულ წლებში მიღებული მოგების გაუნაწილებელი თანხები, აგრეთვე საანგარიშო წლის მოგების თანხა, რომელიც დარჩა გაუნაწილებელი.

ფინანსური შედეგების შესახებ ანგარიშგება

შემოსავლები

საქართველოს საბიუჯეტო კოდექსის თანახმად, საბიუჯეტო ორგანიზაციებს (გარდა სსიპ-ებისა) უფლება არა აქვთ მიღებული შემოსავლები გამოიყენონ საკუთარი მიზნებისთვის. ბიუჯეტის შესრულება ხდება საკასო მეთოდით. შედეგად, შემოსავლების საკასო შესრულების შემთხვევაში, საბიუჯეტო ორგანიზაციებს წარმოეშობათ ბიუჯეტის წინაშე ვალდებულება. „წმინდა ღირებულების“ ანგარიშში მითითებული სადებეტო ჩანაწერი - „ბიუჯეტის წინაშე ვალდებულება“ წარმოადგენს საკრედიტო ჩანაწერში მითითებული მთლიანი შემოსავლებიდან ფულადი ფორმით მიღებული შემოსავლების მოცულობას, რომელიც ირიცხება ბიუჯეტში, ხოლო დანარჩენი - არაფულადი ფორმით მიღებულ შემოსავლებს, რომელთა გამოყენების უფლებაც გააჩნია საბიუჯეტო ორგანიზაციას. შემოსავლები მოიცავს კანონით გათვალისწინებული ასიგნებების ფარგლებში ბიუჯეტიდან გამოყოფილ დაფინანსებას. ეკონომიკური საქმიანობის უფლების მქონე სსიპ-ების საკუთარი შემოსავლები აღრიცხულია საბიუჯეტო სახსრებიდან გამოცალკავებით - არ ითვალისწინებს ბიუჯეტიდან მიღებულ დაფინანსებას. ეკონომიკური საქმიანობის შედეგად მიღებული შემოსავლების მიხედვით გაანგარიშებული სსიპ-ის მოგება/ზარალი ასახულია ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში - „გაუნაწილებელი მოგება“ ან „დაუფარავი ზარალი“.

საბიუჯეტო ორგანიზაციების მიერ საკასო ხარჯების გასაწევად ბიუჯეტიდან მიღებული დაფინანსების თანხები შეადგენდა **7,126,092,020** ლარს. კონსოლიდირებული ანგარიშგების მომზადების დროს, ბიუჯეტიდან მიღებული დაფინანსების მაჩვენებელი ამოითიშა და ფინანსურ ანგარიშგებაში ჩართულ იქნა სახელმწიფო ბიუჯეტის შემოსავლები საბიუჯეტო კლასიფიკაციის შესაბამისად, სახელმწიფო ბიუჯეტის შესრულების ანგარიშგების მონაცემების შესაბამისად.

კონსოლიდირებული შემოსავლების მონაცემები კორექტირებულ იქნა ასევე ფინანსთა სამინისტროს საგარეო დეპარტამენტის და ხაზინის ინფორმაციის გათვალისწინებით ფინანსურ აქტივებზე დარიცხული 2014 წლის განმავლობაში პროცენტის და პირგასამტეხლოს სახით მიღებულ შემოსავლებზე, რაც უკავშირდება საგარეო და საშინაო საკრედიტო რესურსების ხარჯზე გაცემულ საშინაო სესხებს. ქვემოთ მოცემულია მოწოდებული ინფორმაცია:

ფინანსური აქტივი	პროცენტი		პირგასამტეხლო და სხვა შემოსავლები	
	დარიცხული	მიღებული	დარიცხული	მიღებული
საშინაო	19155.3	18876,2	21745,5	8448,2
სესხები	19155.3	18876,2	21745,5	8448,2
<i>მ.შ. სახელმწიფო ბიუჯეტიდან</i>	19155.3	18876,2	21745,5	8448,2

გაცემული სესხები				
საგარეო საკრედიტო რესურსების ხარჯზე	18050.3	18050.3	3487.8	45.2
საშინაო საკრედიტო რესურსების ხარჯზე	1105.0	825.9	18257.7	8403.0
<i>მ.შ ლარი</i>	1105.0	825.9	17149.0	8403.0
<i>მ.შ დოლარი (ექვივალენტი ლარში)</i>			1108.7	

ხარჯები

ხარჯების სტრუქტურა წარმოდგენილია როგორც საოპერაციო (მიმდინარე) ხარჯები და კლასიფიცირებულია საბიუჯეტო კლასიფიკაციის შესაბამისად. ეკონომიკური საქმიანობის ნაწილში, ხარჯების მუხლებად წარმოდგენილია შემოსავლების მიღებასთან დაკავშირებული პერიოდის დანახარჯები. საბიუჯეტო სახსრებით წარმოდგენილი ხარჯები არ არის დაკავშირებული შემოსავლების მიღებასთან. ის დაკავშირებულია საანგარიშგებო პერიოდში მიღებულ დაფინანსებასთან და პერიოდის დასაწყისისთვის მოთხოვნების სახით რიცხულ წინა წლებში მიღებულ დაფინანსებასთან.

ორგანიზაციების ხარჯების კონსოლიდირებული მონაცემები კორექტირებულ იქნა ფინანსთა სამინისტროს საგარეო დეპარტამენტის მიერ მოწოდებული ინფორმაციის გათვალისწინებით, სესხებზე და ფასიან ქაღალდებზე დარიცხულ და გადახდილ პროცენტებთან დაკავშირებით.

ფინანსური ვალდებულება	პროცენტი საანგარიშგებო პერიოდში	
	დარიცხული	გადახდილი
<i>საგარეო</i>	105181.3	105181.3
ფასიანი ქაღალდები, გარდა აქციებისა	105181.3	105181.3

ფინანსური ვალდებულება	პროცენტი
-----------------------	----------

	საანგარიშგებო პერიოდში	
	დარიცხული	გადახდილი
საშინაო		
სესხები	79806.4	79806.4
<i>მ.შ ეროვნული ბანკის მიერ აღებული სავალუტო ფონდის სესხები³</i>	<i>509.7</i>	<i>509.7</i>
<i>მ.შ გარანტირებული სესხები</i>	<i>38.3</i>	<i>38.3</i>
ფასიანი ქალაქები, გარდა აქციებისა	60225.0	60225.0

ფულადი სახსრების მოძრაობის ანგარიშგება

ფულადი სახსრების მოძრაობის ანგარიშგების მოსამზადებლად გამოყენებულია არაპირდაპირი მეთოდი ეკონომიკური საქმიანობით მიღებული შემოსავლებისთვის, ხოლო საბიუჯეტო სახსრებთან მიმართებაში ანგარიშგებაში გათვალისწინებულია ხაზინის ანგარიშგებზე ფულადი სახსრების მოძრაობის ანგარიშგება, რომლის მომზადება ხდება სახელმწიფო ხაზინის მიერ ყოველთვიურად პირდაპირი მეთოდის გამოყენებით და გათვალისწინებულია მესამე პირს გადახდები, რაზედაც მხარჯავ დაწესებულებებს სრული ინფორმაცია მეთოდოლოგიის მიხედვით არ წარმოუდგენიათ.

ანგარიშგებაში საოპერაციო ხარჯებში აღრიცხულია საბიუჯეტო კლასიფიკაციით განსაზღვრული მიმდინარე ხარჯები, მათ შორის მატერიალური მარაგების (გარდა სტრატეგიული მარაგებისა) და მცირეფასიანი გრძელვადიანი აქტივების შეძენაზე გაწეული ხარჯები. ანგარიშგება დაყოფილია წყაროების მიხედვით და არის სამ-სვეტიანი. ანგარიშგება შედგენილია წმინდა ღირებულების ანგარიშის შედეგის კორექტირებებით. კორექტირებულია:

1. ცვეთის თანხებით;
2. დებიტორული დავალიანების ზრდით/კლებით;
3. კრედიტორული დავალიანების ზრდით/კლებით;

³ კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისას გამორიცხულია ეროვნული ბანკის მიერ აღებულ სავალუტო ფონდის სესხებზე დარიცხული პროცენტები

4. არაფინანსური აქტივების და ფინანსური აქტივების/ვალდებულებების (გარდა მატერიალური მარაგებისა) წმინდა ცვლილებით ერთი დონის სახელმწიფო ერთეულებს შორის უსასყიდლოდ გადაცემა/მიღების შედეგად;
5. მატერიალური მარაგების და მცირეფასიანი გრძელვადიანი არაფინანსური აქტივების წმინდა ცვლილებით.

„ფულადი სახსრების მოძრაობის შესახებ ანგარიშგებაში ფულადი სახსრების მარაგების წმინდა ცვლილებასა და ფულადი სახსრების წლის დასაწყისსა და წლის ბოლოს არსებულ ნაშთებს შორის სხვაობა (4.0 მლნ. ლარი) გამოწვეულია მოქმედი კანონმდებლობის შესაბამისად აღრიცხვის სპეციფიკურობით, მათ შორის, დღგ-ს თანხებით, ბუღალტრული ჩანაწერების წყაროების მიხედვით გამიჯვნის უზუსტობებით, მესამე პირის გადახდების არასრულყოფილად აღრიცხვით, დებიტორულ/კრედიტორული დავალიანებებიდან არაფინანსური აქტივებით წარმოქმნილი დავალიანებების გამიჯვნის უზუსტობებით და სხვ.

კაპიტალში ცვლილებების შესახებ ანგარიში

კაპიტალში ცვლილებების შესახებ ანგარიშში თავს იყრის ისეთი ინფორმაცია, რომელიც გავლენას ახდენს კაპიტალის მოცულობაზე, მათ შორის, საანგარიშგებო პერიოდის ფინანსური შედეგი, აქტივების და ვალდებულებების რაოდენობრივი ცვლილებები, გადაფასების შედეგად მიღებული ნამეტი/დანაკლისი, კურსთაშორის სხვაობით მიღებული მოგება ან ზარალი, ბიუჯეტის წინაშე ვალდებულების აღიარება და სხვ.

საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს შემოსავლებით და ხარჯებით დაანგარიშებული ფინანსური შედეგი, ფლობით მიღებულ მოგება-ზარალთან ერთად, აისახება კაპიტალში ცვლილებების შესახებ ანგარიშში.

ბიუჯეტის და ფაქტიური თანხების შედარების ანგარიში

საქართველოს საბიუჯეტო კოდექსის და საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს 2007 წლის 28 დეკემბრის #1318 ბრძანებით დამტკიცებული „სახელმწიფო ხაზინის მომსახურებაზე მყოფი ორგანიზაციების მიერ გადახდების განხორციელების წესის შესახებ“ ინსტრუქციის (მუხლი 1. პუნქტი 2.) მოთხოვნები ხარჯების გაწევის თაობაზე დაცულია: სხვა მატერიალური მარაგების, მოთხოვნებისა და სხვა დებიტორული დავალიანებების ხარჯებში გატარების და ნაერთ ბალანსში ასახული უცხოური კრედიტებითა და გრანტებით განხორციელებული საინვესტიციო პროექტების

ფარგლებში სხვადასხვა ხარჯვით კატეგორიაში გაწეული ხარჯების გათვალისწინებით, მხარჯავი დაწესებულებების მიერ ფაქტიური ხარჯების მეტობა როგორც დაზუსტებულ საგემო პარამეტრებზე, ასევე ვალდებულებების მოცულობაზე არ ფიქსირდება.

ფინანსური ანგარიშგება ასევე მოიცავს დამატებით ინფორმაციას: **დანართი 1 - ორგანიზაციის ანგარიში არაფინანსური აქტივების მიღება-გასვლის შესახებ**

დასკვნა

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მომზადების პროცესში, გაკეთდა ანალიზი თითოეული ორგანიზაციის ფინანსური ანგარიშგების სიზუსტის და მისი შესაბამისობის დასადგენად აღრიცხვის და ანგარიშგების არსებულ ნორმებთან, რაც, თავის მხრივ, გულისხმობდა ბუღალტრული აღრიცხვის წარმოების შესაბამისობის დადგენას საქართველოს კანონმდებლობით გათვალისწინებულ მოთხოვნებთან და კრიტერიუმებთან.

მხარჯავი დაწესებულებების მიერ წარმოდგენილი ფინანსური ანგარიშგების ანალიზისას გამოვლინდა ბუღალტრული აღრიცხვის შედეგად გამოწვეული რიგი უზუსტობები, რამაც გავლენა იქონია ფინანსური ანგარიშგების ელემენტებზე, რომლებიც ფინანსური მდგომარეობის შესახებ ანგარიშგებაში წარმოდგენილია აქტივების, ვალდებულებების და კაპიტალის სახით, ხოლო ფინანსური შედეგების შესახებ ანგარიშგებაში - შემოსავლებისა და ხარჯების და ფლობით მიღებული მოგება/ზარალის სახით, მათ შორის:

- მოქმედი კანონმდებლობის შესაბამისად, პრობლემურია დებიტორულ/კრედიტორული დავალიანებების და არაფინანსური აქტივების წყაროების მიხედვით გამიჯვნა. აღნიშნული ძირითადად ეხება ყველა იმ ორგანიზაციას, რომლებიც ეწევიან როგორც საბიუჯეტო, ისე არასაბიუჯეტო საქმიანობას;
- აღრიცხვის უზუსტობებმა გავლენა იქონიეს აქტივების და ვალდებულებების მოცულობის განსაზღვრაზე;
- გრანტების აღრიცხვისას დაფიქსირდა ბუღალტრული აღრიცხვის არსებული ნორმებიდან გადახვევები, რამაც წმინდა ღირებულებაზე ჰპოვა ასახვა;
- სრულყოფილად არ არის აღრიცხვაში ასახული მესამე პირის გადახდები ინვესტიციური კრედიტების და გრანტების სახით და სხვ.

